

JEAN GENET

„KAMBARINĖS“

Iš prancūzų kalbos vertė

Antanas GUDELIS

VEIKĖJAI

KLER

SOLANŽ

PONIA

Ponios kambarys. Liudviko XV stiliaus baldai. Nėriniai. Gilumoje atvertas langas į priešai esančio namo fasadą. Dešinėje lova. Kairėje durys ir komoda. Pilna gėlių.
Vakaras.

KLER (*stovi vienais baltiniais, nugara į tualetinį staliuką. Gestas – ištiesta ranka ir tonas nelyginant egzaltuotos tragikės*). Ir vėl pirštinės! Amžinai tos pirštinės. Kiek kartų aš sakiau, kad paliktum jas virtuvėje. Aišku, nori sugundyti pienininką. Ne, ne, tik nemeluok. Pakabink jas virš kriauklės. Ar tu kada suprasi, kad šito kambario negalima apšnerkšti? Visa, visa, kas trenkia virtuve – šlykštinė. Eik ir išsinešk tuos spjaudalus! Ir pakaks!

Per visą tiradą Solanž žaidžia guminėmis pirštinėmis, apžiūrinėdama jomis apmautas rankas, sudėtas tai puokšte, tai vėduokle.

Nesivaržyk, ožiukis. Ir šiaip neskubėk, laiko yra. Lauk iš čia!

Solanž laikysena staiga pasikeičia, ji nuolankiai išeina, pirštų galiukais laikydama gumines pirštines. Kler atsisėda prie tualetinio staliuko. Uosto gėles, švelniai liečia tualetu reikmenis, šukuojasi, gražinasi veidą.

Duokite suknelę. Griečiau, aš skubu. Kur jūs? (*Atsigręžia*) Kur jūs? Kler! Kler!

Įeina Solanž

SOLANŽ. Atleiskit, ponია, aš verdu jums liepžiedžius (taria „Lėpžėdžius“).

KLER. Parenkite man viską. Baltąją suknelę su blizgučiais. Vėduoklę, smaragdus.

SOLANŽ. Visas ponios brangenybes?

KLER. Duokit. Pati išsirinksiu. Ir žinoma, lakinukus. Tuos, dėl kurių visą laiką varvinate seilę.

Solanž išima iš spintos keletą dėžučių, atidaro jas, deda ant lovos.

Norėtųmėt vestuvėms, ar ne? Prisipažinkite, jįsai jus suviliojo? Jūs nėščia? Prisipažinkit!

Solanž pritupia ant kilimo ir paspjaudydama valo lakinius batelius.

Aš juk sakiau, Kler, kad palaikytumėte sau tuos spjaudalus. Tegu jie sau tūno jummyse, mergužėle, tegu kreša. Ak, ak! *(Nervingai juokiasi)* Tegu nuskęsta juose tasai atklydėlis. Ak, ak! Ir bjauri gi jūs, mano širdėle! Dar labiau pasilenkite ir pažiūrėkit į mano batelius. *(Atkiša savo koją Solanž, kad toji apžiūrėtų)* Manote, labai malonu, kai koja aptekusi jūsų seilėm? Jūsų liūno tvaiku?

SOLANŽ *(klūpodama, labai nuolankiai)*. Noriu, kad ponja būtų mėt graži.

KLER. Tokia ir būsiu. *(Puošiasi prieš veidrodi)* Jūs manęs nekenčiate, tiesa? Dusinate mane savo paslaugomis ir nusižeminimu, kardeliais ir rezetomis. *(Atsistoja, tyliai)* Kam čia tiek visko prigrūsta? Tų gėlių? Numirt gali. *(Vėl žiūri į veidrodį)* Aš būsiu graži. Tokia jūs niekada nebūsit. Ir ne su tokia figūra, ir ne tokiu veidu sugundyti Marijo. Tas juokingas jaunasis pienininkas mus niekina ir jeigu jįsai jums užtaisė vaiką...

SOLANŽ. O, bet aš niekados...

KLER. Tylėk, idiote! Suknelę!

SOLANŽ *(ieško spintoje, atskirdama kelias sukneles)*. Raudonoji. Ponja vilksis raudonąją?

KLER. Sakiau, baltąją su blizgučiais.

SOLANŽ *(griežtai)*. Gaila, bet šį vakarą ponja vilkėsite skaisčiai raudoną aksominę.

KLER *(naiviai)*. Ak taip! Kodėl?

SOLANŽ (*šaltai*). Negaliu pamiršti jūsų krūtinės po aksomu. Kai ponja atsidūsėdama kalbate ponui apie mano nuolankumą. Tamsus rūbas geriau dera jūsų našlystei.

KLER. Nesuprantu.

SOLANŽ. Gal paaiškinti?

KLER. Ak štai kas! Puiku. Grasink man. Užgauliok savo poniją. Tikriausiai turi galvoje pono nelaimę? Kvaiša. Dar ne laikas apie tai kalbėti, bet iš to, ką pasakei, aš daug ką laimėsiu. Tu šypsaisi? Abejoti?

SOLANŽ. Dar ne metas kelti aikštėn...

KLER. Mano gėdą! Mano gėdą! Kelti aikštėn! Kas per žodžiai!

SOLANŽ. Ponja!

KLER. Matau, kur sukū. Ausyse man jau ūžia tavo kaltinimai, seniai mane plūsti ir tik lauki dingsties spjauti man į veidą.

SOLANŽ (*gailiaširdiškai*). Ponja, ponja, taip toli mes dar nenuėjom. O jeigu ponas...

KLER. Ponas pakliuvo į kalėjimą per mane, norėtum pasakyti. Drąsiau! Spigini tiesą į akis – tai spigink. Aš verkiu slapčia, prisidengusi gėlėmis, o tu nieko negali man padaryti.

SOLANŽ. Nekalčiausias žodis jums atrodo grasinimas. Nepamirškite, ponja, esu tik tarnaitė.

KLER. Manai, būsiu tavo valioje dėl to, kad įskundžiau poną policijai ir jį išdaviau? O juk galėjau padaryti dar blogiau. Ir gal tau atrodo, kad nesikankinau? Aš priverčiau savo ranką. Girdi, Kler, priverčiau, kad ji lėtai, tvirtai, nedrebėdama, neklysdama parašytų laišką, kuris mano mylimąjį turėjo išsiųst į katorgą. O tu, užuot atjautusi, jžūliai tyčiojiesi iš manęs! Kalbi apie našlystę! Ponas nemirė, Kler. Poną siuntinės iš

kalėjimo į kalėjimą, gal ištrems net į Gvianą, o aš, jo mylimoji, jį lydėsiu, pamišusi iš sielvarto. Jį sergėsiu. Dalinsiuos jo likimu. Tu kalbi apie našlystę. Ar nežinai, Kler, kad balta suknelė yra karalienių gedulas! O tu man jos nenori duoti!

SOLANŽ (*šaltai*). Ponia apsirengs raudonąją suknelę.

KLER (*ramiai*). Gerai. (*Rūsčiai*) Paduokite man suknelę. O, kokia aš vieniša ir apleista draugų! Iš akių matau, kad nekenti manęs.

SOLANŽ. Aš jus myliu.

KLER. Be abejo, kaip savo šeimininę. Myli ir gerbi. Ir tikiesi palankaus testamentu.

SOLANŽ. Padaryčiau viską, kad taip būtų...

KLER (*ironiškai*). Žinau. Įstumtum mane į ugnį. (*Solanž padeda Kler apsirengti suknelę*) Susekit. Per stipriai. Taip neveržk! (*Solanž atsiklaupia šalia jos ir taiso suknelės klostes*) Nelieskite manęs. Pasitraukit. Dvokiat laukiniu žvėrimi. Gal iš ten, kur pas jus landžioja liokajai – iš tos pasmirdusios palėpės tie kvapai? Palėpė! Tarnaičių kambarys! Mansarda! (*Maloniai*) Aš kalbu apie mansardų kvapą, kad nepamirštum, Kler. Ten... (*Rodo*) Ten, kur dvi geležinės lovos, o tarp jų naktinis staliukas. Kur pušinė komoda su švenčiausios mergelės statulėle. Juk taip, ar ne?

SOLANŽ. Kokios mudvi nelaimingos. Nors verk.

KLER. Taip, taip. O kad meldžiamės, kad klūpome prieš gipsinę švenčiausią mergelę, nė kalbėti neverta. Ir apie popierines gėles. (*Juokiasi*) Popierines! Ir šventintą bukmedžio šakelę! (*Rodo į kambarįje esančias gėles*) Pažvelk į vainiklapius, kurie skleidžiasi mano garbei! Aš pati esu Mergelė, dar gražesnė, Kler.

SOLANŽ. Nutilkite...

KLER. O ten garsusis palėpės langelis, pro kurį pusnuogis pienininkas šoka į jūsų lovą.

SOLANŽ. Jūs klystate, ponია...

KLER. Jūsų rankos – kur klaidžioja jūsų rankos! Kiek aš galiu kartoti – jos dvokia paplavom.

SOLANŽ. Padurkai!

KLER. Kas?

SOLANŽ (*tvarko suknelę*). Tvarkau jūsų meilės padurkus.

KLER. Pasitrauk, nevėkšla!

Sudrožia Solanž į smilkinį Liudviko XV stiliaus kurpaite. Solanž atšoka, drebedama susigūžia.

SOLANŽ. Aš perekšlė! Ach!..

KLER. Sakau: nevėkšla. Žliumbti galite savo mansardoj. Mano kambaryje verkiama tik tauriomis ašaromis. Mano suknelės kraštai vieną gražią dieną bus nusagstyti ašarų perlais. Patvarkyk šleifą, šliundra!

SOLANŽ. Kur jus neša, ponია!

KLER. Savo kvapniomis rankomis velnias neša. Jis mane kelia, aš pakylu, aš skrendu... (*Ji beldžia bateliu į grindis*) ... ir pasilieku. Vėrinį! Paskubėk, nebeturime laiko. Jei suknelė per ilga, palenk ir susagstyk.

Solanž stojasi ir eina paimti vėrinio. Kler ją pralenkia ir griebia brangenybes.

Prisilietusi Solanž pirštų, krūpteli, atšoka.

Šalin rankas, man bjauru, kai prisiliečiat. Greičiau.

SOLANŽ. Nereikia taip įsijausti. Net akys dega. Peržengsit ribą.

KLER. Ką sakot?

SOLANŽ. Peržengsit ribą. Kraštą. Reikia saiko, ponია.

KLER. Kas per žodžiai, mergužėle! Kler, tu juk kerštauji? Jauti artėjant akimirką, kai nustosi vaidinus...

SOLANŽ. Ponia, jūs mane puikiausiai suprantat. Ponia atspėjote.

KLER. Jauti artėjant akimirką, kai nebebūsi tarnaitė. Tu keršysi. Tu tam rengiesi? Galandi nagus? Neapykanta tave žadina? Nepasimiršk, Kler. Ar girdi? Betgi tu, Kler, nesiklausai manęs.

SOLANŽ (*išsiblaškiusi*). Aš klausau jūsų.

KLER. Tarnaitė egzistuoja mano, tik mano dėka. Mano riksmų ir mostų dėka.

SOLANŽ. Aš jūsų klausau.

KLER (*šaukia*). Tai mano dėka tu esi ir dar drįsti tyčiotis. Tu žinai, Kler, kaip sunku būti ponია, būti jūsų patyčių objektu. Man taip mažai tereikia, kad tavęs iš viso nebūtų. Bet aš esu gera, esu graži ir metu jums iššūkį. Skausmas dėl mylimojo likimo mane daro dar gražesnę.

SOLANŽ (*niekinamai*). Jūsų mylimojo!

KLER.

SOLANŽ.

KLER. Mylimojo nelaimė mane dar labiau išaukština, mergužėle. Aš vis labiau augu, kad tave pažeminčiau ir suerzinčiau. Griebkis visų savo gudrybių. Pats laikas!

SOLANŽ. Gana! Paskubėkit! Jūs pasiruošusi?

KLER. O tu?

SOLANŽ (*iš pradžių švelniai*). Pasiruošusi. Man įgriso būti neapkenčiamai. Aš taip pat jūsų nekenčiu.

KLER. Nesikarščiuok, brangioji, nesikarščiuok... (*Švelniai paploja per petį, norėdama ją nuraminti*).

SOLANŽ. Aš jūsų nekenčiu! Aš jus niekinu. Aš jūsų nebebijau. Šaukitės savo meilužio atminimo, gal tai jums padės! Aš jūsų nekenčiu! Nekenčiu jūsų krūtinės, pilnos kvapnių atodūsių. Jūsų... dramblio kaulo krūtinės! Jūsų... auksinių šlaunų! Jūsų... gintarinių kojų! (*Spjauna ant raudonosios suknelės*) Nekenčiu!

KLER (*dūsta*). Oi, oi, aš...

SOLANŽ (*žengia prie jos*). Taip, ponია, mano gražioji ponია, tikitės, kad jums viskas leista? Tikitės savo grožiu užstoti man saulę? Rinktis sau kvėpalus, pudras, laką nagams, šilką, aksomą, nėrinius, o iš manęs tai atimti? Atimt iš manęs pienininką? Prisipažinkite! Prisipažinkite, kad ir pienininką! Jo jaunystė, jo skaistumas jus gundo, ar ne? Prisipažinkite! O tai Solanž jus apšiks!

KLER (*sutrikusi*). Kler! Kler!

SOLANŽ. Kas?

KLER (*murma*). Kler, Solanž, Kler.

SOLANŽ. Taip, taip, Kler. Kler jus apšiks! Kler ten, aiškesnė, tikresnė negu visada. Šviesioji! Spindinčioji! (*Trenkia Kler antausį*)

KLER. O, o, Kler... jūs... o!

SOLANŽ. Ponia įsivaizdavo, kad ją saugos gėlių užtvaros, išgelbės likimas ir aukos. Bet nesitikėjo tarnaičių maišto. Štai jis ir bręsta, ponია. Jis susprogdins, paleis niekais jūsų užmačias. Jūsų ponas buvo apgailėtinas vagišius, o jūs pati...

KLER. Aš tau draudžiu!

SOLANŽ. Man draudžiat? Kaip gražu! Ponia pritrenkta. Jos veidas perkreiptas. Gal veidrodžio?

Paduoda Kler veidrodėlį.

Kler meiliai žavisi savimi.

KLER. Aš jame esu dar gražesnė. Pavojus mane vainikuoja, Kler, o tu esi tiktai tamsa, vaiduoklis...

SOLANŽ. ... Pragaro vaiduoklis! Žinau. Girdėta dainelė. Iš jūsų veido spėju, ką turėčiau atsakyti! Ir eisiu iki galo. Štai dvi ištikimos tarnaitės. Būkite dar gražesnė, kad labiau jas niekintumėt. Vis tiek jūsų nebijom. Mus dengia ir jungia mūsų išgaros, mūsų puikybė, mūsų neapykanta jums. Mes įgyjanme pavidalą, ponია. Ak, nesijuokite. O svarbiausia nesijuokite iš mano gražbylostės...

KLER. Išėikit.

SOLANŽ. Grįžtu į virtuvę, kad vėl jums tarnaučiau, ponია. Tenai, kur mano pirštinės ir įnagių kvapas, kur tyliai raugėja virtuvės kriauklė. Jums – gėlės, o man – kriauklė. Aš tarnaitė. Ir vis dėlto jūs negalite manęs pažeminti. Ir visko į rojų nepasiimsit. Aš mielai ten keliaučiau, nepalikdama už durų savo neapykantos jums. Juokitės, dar truputėlį pasijuokite ir skubėkite melstis, greičiau, greičiau. Nes priėjote liepto galą, brangioji! (*Suduoda per rankas Kler, kuri bando užsidengti gerklę*) Šalin letenas ir parodykit savo gležną kaklą. Negrūpčiokit ir nedrebėkit, aš veikiu tyliai ir greit. Taip, aš tuoj sugrįšiu į virtuvę, bet prieš tai aš užbaigsiu savo darbą.

Staiga suskamba žadintuvas. Solanž sustoja. Abi aktorės susijaudinusios klausosi, prisiglaudusios viena prie kitos.

SOLANŽ. Jau?

KLER. Paskubėkime. Tuoju grįš ponia. *(Atsisagsto suknelę)* Padėk man. Viskas, tu nebspėsi.

SOLANŽ *(jai padėdama, liūdnai)*. Taip kiekvieną kartą. Ir vis per tave. Niekados tu nepasiruoši laiku. Ir aš negaliu tavęs pribaugti.

KLER. Daugiausia sugaištam pasiruošimui. Įsidėmėk...

SOLANŽ *(nurengia jai suknelę)*. Žvilgtelėk pro langą.

KLER. O mes dar turim laiko. Nustačiau žadintuvą taip, kad galėtume viską sutvarkyti.

Pavargusi susmunka į fotelį.

SOLANŽ. Tvankus vakaras. Ir visą dieną buvo tvanku.

KLER. Taip.

SOLANŽ. Ir tai mus žudo, Kler.

KLER. Taip.

SOLANŽ. Jau metas.

KLER. Taip. *(Nenorom stojasi)* Einu išvirsiu liepžiedžių.

SOLANŽ. Žvilgtelėk pro langą.

KLER. Dar yra laiko. (*Šluostosi veidą*)

SOLANŽ. Pasižiūrėk dar kartelį... Kler, brangioji...

KLER. Aš pavargau.

SOLANŽ (*griežtai*). Pasižiūrėk pro langą. Per tavo nerangumą nespėsime nieko sutvarkyti. Reikia dar ponios suknelę išvalyti. (*Žiūri į seserį*) Kas tau yra? Dabar jau gali būti savimi. Susigražink savo veidą, Kler, vėl būk mano sesuo...

KLER. Daugiau negaliu. Ta šviesa mane pribaigs. Ar tau neatrodo, kad ano namo gyventojai...

SOLANŽ. Ką jie mums gali padaryti? Negi tu nori... nori, kad veiktume patamsyje? Užmerk akis. Užsimerk, Kler, pailsėk.

KLER (*apsivelka savo juodą suknetę*). O aš tik taip dejuoju, kad esu pavargus. Nebandyk manęs gailėtis. Ir nesistenk mane valdyti.

SOLANŽ. Norėčiau, kad tu pailsėtum. Tai ir būtų man geriausia pagalba.

KLER. Suprantu, nesiaiškink.

SOLANŽ. Gerai, bet vis dėlto aš pasiaiškinsiu. Tai tu pradėjai. Pirmiausia, užuominom dėl pienininko. Manai, taip nieko ir nesupratau? Kai Marijo...

KLER. O!

SOLANŽ. Kai pienininkas vakare man kužda nešvankybes – jos skirtos ir tau. Bet tu džiaugiesi radus...

KLER (*patrauko pečius*). Geriau pasižiūrėk, ar viskas sutvarkyta. Štai, sekretero raktas buvo čia padėtas. (*Deda raktą į kitą vietą*) Ir kaip sako ponas – ant rožių ir gvazdikų visai nesunku...

SOLANŽ (*piktai*). Tu džiaugiesi, radus menkiausią progą užgaulioti.

KLER. ... nesunku atrasti vienos ar kitos tarnaitės plauką.

SOLANŽ. Ir ši bei tą iš mūsų intymaus gyvenimo su...

KLER (*ironiškai*). Su? Su? Su kuo gi? Sakyk! Sakyk, kas tai per dalykas? Gal mūsų vaidinimo ceremonija? Deja, nebėra kada ginčytis. Ji, ji, ji grįžta! Bet, Solanž, šįkart ji mūsų rankose. Gaila, nematei jos veido, kai sužinojo, kad jos meilužis suimtas. Bent kartą padariau gerą darbą. Pripažįsti? Jei ne aš, ne mano anoniminiai laišakai, tu nebūtum mačiusi tokio reginio: meilužis surakintas, ponias apsiašarojus. Ji gali net numirti. Šįryt vos atsikėlė.

SOLANŽ. Tuo geriau. Kad ji nusprogtų! Ir kad aš pagaliau gaučiau palikimą. O tada nė kojos į tą bjaurią mansardą, ir jokių reikalų su tais idiotais – liokajum ir virėja.

KLER. O man patinka mūsų mansarda.

SOLANŽ. Labai nesigraudink. Tau patinka iš noro paprieštarauti. O aš jos nekenčiu. Man ji tokia, kokia yra – bjauri ir vargana. Nutriušusi, kaip sako ponias. Ką gi, ir esame nutriušėlės.

KLER. Ak, nepradėk iš naujo! Geriau pasižūrėk pro langą. Aš nieko nematau, labai tamsu.

SOLANŽ. Aš noriu kalbėt, noriu išsilieti. Mėgau mansardą, nes jos skurdas vertė mus kukliai gyventi. Nereikėjo nei apmušalų valyti, nei kilimų mindžioti, nei baldų glostyti... akimis ar šluoste, nei veidrodžių, nei balkonų. Tenai nereikėjo vaikyti prašmatnumo. (*I sesers gestą*) Bet tu nenusimink, kalėjime galėsi ir toliau vaidinti karalienę, Mariją Antuanetę, naktį klajoti po kambarius.

KLER. Tu pakvaišai. Niekada nesu vaikštinėjusi po kambarius.

SOLANŽ (*ironiškai*). O, panelė niekad nevaikštinėjo, apsisiautusi užuolaidom arba nertine lovatiese? Nesišvalgė į veidrodžius, nesistaipė balkone ir antrą valandą nakties nesveikino prie langų subėgusių žmonių – niekad, niekados?

KLER. Bet, Solanž...

SOLANŽ. Per tamsu dairytis ponios. Įsivaizdavai, kad balkone tavęs nemato? Kuo mane laikai? Negi aš patikėsiu, kad tu lunatikė? Dabar jau gali prisipažinti.

KLER. Solanž, tu šūkauji. Prašau tavęs, kalbėk tyliau. Nepajusi, kaip sugrįš ponia. Viskas, nuleisk užuolaidas. Negaliu žiūrėti, kai tu šitaip jas kilnoji. Nuleisk. Tą rytą, kai poną suėmė, jis darė tą patį, žiūrėdamas į policininkus. Menkiausias judesys tau primena žudiką, kuris sprunka pro užpakalines duris. Dabar tu bijai.

SOLANŽ. Šaipykis, erzink mane. Šaipykis! Niekas manęs nemyli! Niekas mūsų nemyli!

KLER. Ji, ji mus myli. Ji gera. Ponia gera. Ponia mus dievina.

SOLANŽ. Ji mus myli kaip savo fotelius. Dar geriau – kaip savo rožinį unitazą fajansą, kaip savo bidę. O mes – mes negalime viena kitos mylėti. Kiaulystė...

KLER. Ak!..

SOLANŽ. Nepakenčiu kiaulysčių. O tu manai, kad aš ir toliau dalyvausiu šiame žaidime ir vakarais grįšiu į savo geležinę lovą. Kad mes abi pajėgsim toliau vaidinti? Jeigu negalėsiu spjaut į tą, kuri mane vadina Kler, aš užspringsiu savo skrepliais. Mano seilių čiurkšlė – tarytum papuošalas iš deimantų.

KLER (*verkdama atsistoja*). Kalbėk tyliau, labai prašau. Kalbėk... Kalbėk apie ponios gerumą.

SOLANŽ. Jos gerumas! Lengva būti gerai, švelniai ir šypsotis, kai esi graži ir turtinga. Bet būk gera, kai esi tarnaitė. Kai visa tavo prabanga kuopti namus ir plauti indus. Mosuoti šluota kaip vėduokle. Elegantiškai švytuoti peiliu. Arba tavo garsieji pasivaikščiojimai po ponios kambarius naktį.

KLER. Solanž, ir vėl! Ko tu nori? Nejau tikiesi, kad tie tavo kaltinimai mus nuramins. Galėčiau apie tave papasakoti dar gražesnių dalykų.

SOLANŽ. Tu? Tu?

KLER. O kaipgi, aš. Jei tik norėčiau. Nes galų gale po visko...

SOLANŽ. Visko? Po visko? Kokios čia užuominos? Tai juk tu prašnekai apie tą žmogų. Nekenčiu tavęs, Kler.

KLER. Atsilyginu tuo pačiu. Bet man nereikia to pienininko, kad rasčiau dingstį tau grasinti.

SOLANŽ. O katra grasina – katra? Dar abejoji?

KLER. Iš pradžių tu pabandyk. Varyk pirmoji. Tai tu traukiesi, Solanž. Nedrįsk manęs kaltinti už tai, kas baisiausia – laiškus policijai. Mansarda buvo užtvindyta popieriais, daugybe lakštų, kur aš padirbinėjau rašyseną... Prikūriau klaikiausių ir gražiausių istorijų, tu jomis pasinaudojai. Vakar vakare, kai su baltąja suknele vaidinai ponią, tu džiūgavai, džiūgavai ir matei save vogčiomis lipančią į kalinių laivą, į...

SOLANŽ. Į „Lamartinjerą“.

KLER. Lydėjai poną, savo meilužį... Bėgai iš Prancūzijos. Drauge su juo plaukei į Velnio salą ar Gvianą – koks nuostabus sapnas! Sukaupusi drąsą aš siuntinėjau anoniminius laiškus, o tu leidai sau būti prašmatnia prostitute, hetera. Tu buvai

laiminga, kad aukojiesi, neši pasmerktojo kryžių, šluostai jam veidą, palaikai jį, atsiduodi katorgininkams, norėdama bent kiek palengvinti jo dalią.

SOLANŽ. O ar ne tu ką tik žadėjai jį lydėti?

KLER. Nesiginu, aš tęsiau žaidimą, kai tu jį nutraukei. Tikrai ne taip karštai kaip tu. Mansardoje, tarp išmėtytų laiškų, tave ėmė supti lyg valtyje.

SOLANŽ. Tu nematei, kas tau darėsi.

KLER. Iš tavo veido matyti, kaip mus nuniokojo mudviejų auka. Ponas dabar kalėjime. Džiaukimės. Bent jau nesityčios iš mūsų. Ir tau bus lengviau jį glausti prie savo krūtinės, įsivaizduoti jo kūną ir kojas, jo eiseną. Tave supo lyg valtyje! Tu jau atsidavei jam, rizikuodama mus pražudyti...

SOLANŽ. Ką čia šneki?

KLER. Kartoju: pražudyti. Kai rašiau anoniminius laiškus policijai, man reikėjo faktų ir datų. Ir ką gi aš dariau? Na, ar prisimeni? Brangute, jūs kaip ugnis paraudote iš gėdos. O juk tada buvome kartu. Aš puoliau naršyti ponios popierių ir aptikau tuos garsiuosius laiškus.

Pauzė.

SOLANŽ. O paskui?

KLER. Ak, neerzink manęs! Paskui? O paskui tu panorai tuos laiškus pasilikti. Vakar mansardoje radau dar vieną pono atviruką poniai!

SOLANŽ (*grasinamai*). Nekišk nosies ne į savo reikalus!

KLER. Tai mano pareiga!

SOLANŽ. Dabar aš turėčiau stebėtis tavo skrupulais.

KLER. Aš ne skrupulinga, tik apdairi. Tada, kai klūpojau ant kilimo, norėdama išlaužti sekretero užraktą ir surasti įkalčių skundai paremti, tada, kai rizikavau viskuo, tu išdavei mane, apsvaigusi nuo svajonių apie savo meilužį – apkaltintą, nuteistą ir ištremtą.

SOLANŽ. Pasistačiau veidrodį, kad matyčiau lauko duris. Ir saugojau.

KLER. Netiesa! Aš viską supratau, nes tave seniai stebėjau. Kaip visada atsargi, tu stovėjai prie durų, pasirengusi pult į virtuvę, vos tik ateitų ponias!

SOLANŽ. Meluoji, Kler! Aš saugojau koridorių.

KLER. Neteisybė! Nedaug trūko, kad ponias būtų mane užklupus! Tau terūpėjo, kad man dreba rankos, vartant popierius, tu buvai toli, plaukei per jūras, per pusiaują.

SOLANŽ (*ironiškai*). O tu pati ar neprisimeni savo chimerų? Na prisipažink, Kler, argi niekad nesvajojai apie šį katorgininką – visai niekad? Argi ne tiesa, kad tu įdavei jį – koks gražus tas žodis „tiesa“! – įdavei, pilna slaptų kėslių.

KLER. Žinau ir tai, ir dar daugiau. Esu blaivesnė už tave. Bet šitą istoriją sumanei tu. Pakreipk galvą. O, Solanž, jeigu tu dabar save matytum. Tavo veidas dar tebespindi lyg pirmųjų girių saulėj. Tu rengi mylimojo pabėgimą! (*Nervingai juokiasi*) Kaip tu stengiesi! Nurimk, tavęs nekenčiu visai dėl kitko. Žinai pati dėl ko.

SOLANŽ (*pritolusiu balsu*). Aš nebijau tavęs. Neabejoju nei tavo neapykanta, nei klasingumu, tačiau pasisaugok. Aš vyresnė.

KLER. Ką reiškia „vyresnė“ – gal ir „stipresnė“? Tu bandai nukreipti mano dėmesį, primindama tą žmogų. Nieko nebus! Manai, nežinau? Tu gi norėjai ją nužudyti!

SOLANŽ. Tu kaltini mane?

KLER. Nesigink. Aš mačiau. (*Ilga pauzė*) Ir mane apėmė baimė. Baimė, Solanž. Kai mes atliekame ceremoniją, aš saugau kaklą. Tai manęs tavo žvilgsnis ieško, ne ponios, tai manęs tyko pavojus.

Ilga pauzė. Solanž trauko pečiaus.

SOLANŽ (*ryžtingai*). Taip, aš bandžiau. Norėjau tave išvaduoti. Nebetvėriau. Aš pati ėmiau dusti, matydama, kaip tu dūsti, rausti, žaliuoji ir pūvi nuo tos moters aitrumo ir saldumo. Tu teisi, kaltink mane. Per daug tave mylėjau. O tu būtum pirmoji pranešusi, jei tik ją būčiau nužudžius. Tu būtum mane išdavus policijai.

KLER (*suima ją už riešų*). Solanž...

SOLANŽ (*ištrūksta*). Ko tu bijai? Tai liečia tik mane.

KLER. Solanž, sesute, aš klydau. Ji grįžta.

SOLANŽ. Aš nieko nenužudžiau. Pabūgau, supranti. Dariau, ką galėjau, bet ji apsivertė per miegus. Tyliai kvėpavo, paklodė kilnojosi: nieko nepadarysi, ponია.

KLER. Tylėk.

SOLANŽ. Dar ne viskas. Tuoju išgirsi dar gražiau. Sužinosi, kas per diegas tavo sesuo. Štai ko gali sulaukt iš tarnaitės: aš norėjau ją pasmaugti.

KLER. Galvok apie dangų. Galvok apie dangų. Galvok, kas tavęs laukia po mirties.

SOLANŽ. Niekas nelaukia. Gana jau, prisimeldžiau. Jeigu vilkėčiau raudonu aksomu lyg abatė ar nešiočiau po kaklu atgailautojos akmenį, bent iškilniai atrodyčiau. Pažiūrėk, tik pažiūrėk, kaip ji gražiai, kaip patraukliai kankinasi. Sielvartas ją puošia ir jaunina. Sužinojusi, kad jos meilužis vagis, ji laikėsi oriai prieš policiją. Ji džiūgavo. Dabar ji žavinga našlė, kurią iš abiejų pusių laiko dvi paslaugios, ponios skausmo prislėgtos tarnaitės. Ar matei? Ponios kančia žaižaruoja lyg brangenybės,

tviska lyg jos suknelių atlasas, lyg sietynai. Mano nusikaltimo puikumas turėjo atpirkti mano skausmo menkybę, Kler. O paskui aš būčiau padegusi namus.

KLER. Nusiramink, Solanž. Ugnis galėjo užgesti. Tave būtų sučiupę. Žinai, kas laukia padegėjų.

SOLANŽ. Žinau viską. Ne veltui glūdojau prie rakto skylutės. Klausiausi prie durų dažniau, negu kiti tarnai. Aš žinau viską. Padegėja – koks nuostabus titulas!

KLER. Nutilk. Tu mane dusini. Aš dūstu. (*Nori atidaryti langą*) Ak, tegu įeina nors truputį oro!

SOLANŽ (*neramiai*). Ko nori?

KLER. Atidaryti.

SOLANŽ. Ir tu? Aš jau seniai dūstu! Jau seniai norėjau vaidinti visų akivaizdoje, šaukti savo tiesą nuo stogų, išeit į gatvę ponios pavidalu...

KLER. Nutilk. Aš norėjau pasakyt...

SOLANŽ. Per anksti, tavo teisybė. Eik nuo lango. Atidaryk virtuvės ir prieškambario duris. (*Kler atidaro abejas duris*) Pasižiūrėk, ar užvirė vanduo.

KLER. Aš? Viena?

SOLANŽ. Tada lauk, lauk, kol ji ateis. Ateis švytėdama, ašarodama, šypsodamasi ir dūsausdama. Vemt verčia nuo jos saldumo.

Telefono skambutis. Abi seserys klausosi.

KLER (*pakelia telefono ragelį*). Ponas? Čia ponas! Kler, pone... (*Solanž nori paimti ragelį, Kler ją atstumia*) Gerai, aš pranešiu poniai, ji labai apsidžiaugsm kad ponas laisvas... Gerai, pone, tuoj užsirašysiu. Ponas laukia ponios „Bilboke“. Gerai...

Labanakt, pone. *(Nori padėti ragelį ant telefono, bet ranka dreba, ir ji padeda ragelį ant stalo.)*

SOLANŽ. Pabėgo?

KLER. Teisėjas jį paleido lygtinai.

SOLANŽ. Betgi... tada viskas baigta?

KLER *(sausai)*. Pati žinai.

SOLANŽ. Ir teisėjams užteko įžūlumo jį paleisti? Jie pasityčiojo iš teisingumo. Jie mus įžeidė. Ponas laisvas, taigi puls ieškoti kaltininkų, apvers aukštyn kojom namus. Ar tu supranti, kas laukia mūsų?

KLER. Dariau, ką galėjau. Rizikuodama įkliūti.

SOLANŽ. Gražiai padirbėjai. Sveikinu. Tavo skundai, anoniminiai laiškai, viskas žavinga. O kai atpažins tavo rašyseną – bus dar žavingiau. Tiktai kodėl jis pirmiausia eina į restoraną, o ne namo? Ar tu gali man atsakyti?

KLER. Jeigu tokia gudri, reikėjo iškart pribaugti ponią. O tu pabūgai. Prikvėpintas kambarys, šilta lova. Ponia, kaipgi! O mums belieka gyventi, kaip gyvenom ir žaisti, kaip žaidėm.

SOLANŽ. Tai pavojingas žaidimas. Juk mudvi tikrai palikome pėdsakų. Dėl tavo kaltės. Mes kiekvieną kartą jų paliekame. Matau galybę pėdsakų, kurių aš niekada nepajėgsiu ištrinti. O jinai – jinai vaikštinėja ir juos jaukinasi. Narplioja. Žengia per mūsų pėdsakus savo rožine kojyte. Ir pamažu demaskuoja mus abi. Ponia tyčiojasi iš mūsų – per tave! Ponia viską sužinos. Jai tereikia paskambint, ir ji tuoj susilauks pagalbos. Sužinos, kad mes valkstėmės jos suknelėmis, vogėme jos judesius, gestus, kad apraizgėme pinklėmis jos meilužį. Viskas prabils, Kler. Viskas mudvi ims

kaltinti. Užuolaidos, kurias lietė tavo pečiai, veidrodžiai, kuriuose liko mano veidas. Šviesa, kurioje kasdien šėlome, šviesa viską išduos. Viskas žuvo – per tavo žioplumą.

KLER. Viskas žuvo, nes tau pritrūko jėgų.

SOLANŽ. Kam?

KLER. Jai nužudyti.

SOLANŽ. Aš dar galiu atrasti jėgų, jeigu prireiks.

KLER. Kur jau? Kur? Tu tai ne aš. Tu nematai toliau savo nosies. Pirmas pasitaikęs pienininkas tau apsuka galvą.

SOLANŽ. Būtum mačiusi jos veidą, Kler. Būtum atsidūrusi prie pat ponios, jos miego, jos sapnų. Man pakirto rankas. Kad rasčiau gerklę, reikėjo nutraukti paklodę, kuri kilnojosi jai ant krūtinės.

KLER (*ironiškai*). Paklodės buvo šiltos. Naktis tamsi. O tokie dalykai daromi vidur šviesios dienos. Tu per silpna tokiam baisiam žingsniui. O man pavyks. Aš viską galiu, žinai pati.

SOLANŽ. Gardenalis.

KLER. Taip. Kalbėkim ramiai. Aš stipri. O tu bandei paimti viršų.

SOLANŽ. Kler... Bet...

KLER (*ramiai*). Atleisk. Aš žinau, ką sakau. Aš esu Kler – aiškioji. Ir pasiryžusi viskam. Man jau gana. Gana būti voru, skėčio dėklu, nusmurgusia vienuole be dievo, be šeimos. Man gana viryklę laikyti aukuru. Esu bjauri niurzga. Ir tau tokia atrodau.

SOLANŽ (*apkabina seserį per pečius*). Kler... Kler... Mes nervinamės. Ponia negrižta. Aš irgi nebegaliu. Nebegaliu pakęsti mudviejų panašumo, nebepakenčiu

savo rankų, savo juodų kojinių, savo plaukų. Ir tau nepriekaištauju, sesute. Tie pasivaikščiojimai tave nuramindavo...

KLER (*suerzinta*). Ak, liaukis!

SOLANŽ. Norėčiau tau padėti. Norėčiau paguosti, bet žinau, kad esu tau šlykšti. Atgrasi. Žinau, nes ir tu man tokia pat. Meilė – vergovė – tai ne meilė.

KLER. Arba per didelė meilė. Bet man jau darosi bloga nuo to šmėkliško veidrodžio, kuris atmuša mano atvaizdą tarytum blogą kvapą. Tu esi mano blogas kvapas. Viskas, aš pasiryžau. Turėsiu karūną. Ir tada vaikštinėsiu išdidžiai po kambarius.

SOLANŽ. Mudvi vis tiek negalėsime jos nužudyti dėl tokio menkniekio.

KLER. Iš tikrųjų? Tau dar negana? Leiskite paklausti, kodėl? Ko dar bereikia? Kur ir kada surasime puikesnę dingstį? Dar negana? Šį vakarą ponias bus mūsų pragaišties liudininkė. Springs juoku, kvatosis ligi ašarų ir vis sunkiau dūsaus! Ne! Užsidėsiu karūna ir būsiu nuodytoja, kuria tu neišdrįsai būti. Dabar mano eilė viešpatauti.

SOLANŽ. Bet niekad...

KLER. Duok rankšluostį! Skalbinių segtukus! Eik lupti svogūnų! Skusk morkas! Išplauk grindis! Viskas. Lyg ir viskas. Ak, pamiršau. Užsuk čiaupą! Jau viskas. Dabar aš valdysiu.

SOLANŽ. Sesute!

KLER. Tu man padėsi.

SOLANŽ. Nežinosi, kaip elgtis. Tai daug sunkiau ir daug paprasčiau, negu tu manai, Kler.

KLER. Atsiremsiu į tvirtą pienininko petį. Jis atlaikys. Kairiąja ranka nusitversiu jo sprando. Tu man padėsi. O jeigu, Solanž, mane siųs į katorgą, tu mane lydėsi, drauge

lipsi į laivą. Mudvi būsimė amžinoji nusikaltėlių ir šventųjų pora. Būsimė išganytos, prisiekiu, išganytos! (*Sėdasi, kone susmunka ant ponios lovos*).

SOLANŽ. Nurimk. Užnešiu tave į viršų. Pamiegosi.

KLER. Nenoriu. Pritemdyk. Maldauju, pritemdyk šviesą.

SOLANŽ (*prislopina šviesą*). Pailsėk. Pailsėk, sesute. (*Atsiklaupia, nuauna Kler, bučiuoja jai kojas*) Nusiramink, mano mieloji. (*Glostoją*) Pasidėk kojas štai čia. Užmerk akis.

KLER (*atsidūsta*). ... Man gėda, Solanž.

SOLANŽ (*labai švelniai*). Nekalbėk. Leisk man. Aš tave užmigdysiu, nunešiu į mansardą. Nurengsiu ir paguldysiu į geležinę lovą. Miegok, būsiu šalia.

KLER. Man gėda, Solanž.

SOLANŽ. Ša! Aš tau paseksiu pasaką.

KLER (*verksmingai*). Solanž!

SOLANŽ. Ką, angele?

KLER. Klausyk, Solanž.

SOLANŽ. Miegok.

Ilga pauzė.

KLER. Tavo plaukai gražūs. Kokie gražūs. O jos...

SOLANŽ. Nekalbėk apie ją.

KLER. Dirbtiniai. *(Ilga pauzė)* Tu prisimeni mus abi? Po medžių. Kojos saulės atokaitoj?.. Solanž?

SOLANŽ. Miegok. Būsiu šalia. Aš tavo vyresnioji sesuo.

Pauzė. Netrukus Kler atsikelia.

KLER. Ne, ne! Man juk nesilpna! Šviesos! Šviesos! Nepraleiskim progos! *(Solanž uždega šviesą)* Kelkis, eime valgyt. Ar yra ko nors virtuvėje? Kam? Nagi reikia pasistiprint... Kad turėtume jėgų. Eikš, man patarsi. Manai, gardenalis?

SOLANŽ. Taip, gardenalis.

KLER. Gardenalis! Ko raukiasi? Būkim linksmos ir dainuokim. Dainuokim! Dainuok, tarytum elgetautum rūmuose. Juokimės. *(Abi springdamos kvatojasi)* Nes tragizmas tėkš mus pro langą. Uždaryk... *(Solanž juokdamasi uždaro langą)* Žudymas yra... nenusakomas... dalykas! Dainuokim! Nutempsim ją į mišką ir po eglėmis mėnesienoje supjaustysim į gabalus. Ir dainuosim!.. Užkasime po gėlėmis darželyje ir laistysime vakarais laistytuvėliu.

Skambutis prie lauko durų.

SOLANŽ. Jinai. Ji grįžta. *(Stveria seserį už rankų)*. Kler, o tu tikrai galėsi?

KLER. Kiek reikia?

SOLANŽ. Įberk dešimt. Į jos liepžiedžius. Dešimt tablečių gardenalio. Tik ar nebijosi?

KLER *(ištrūksta, eina taisyti lovos. Solanž kurį laiką žiūri į ją)*. Štai, turiu gardenalio. Dešimt tablečių.

SOLANŽ *(skubomis)*. Dešimt. Devynių per mažai. O jei daugiau – išvems. Dešimt. Liepžiedžių arbatą paruošk kuo stipresnę. Supratai?

KLER (*murmтели*). Aha.

SOLANŽ (*ketina išeiti, stabteli. Ramiai*). Ir gerai pasaldink.

Eina į kairę. Baigusi tvarkyti kambarį, Kler eina į dešinę. Po kelių sekundžių užkulisy pasigirsta nervingas juokas. Juokdamasi įeina ponja, apsisiautusi kailine pelerina, įkandin Solanž.

PONIA. Kuo toliau, tuo gražiau! Klaikūs kardeliai, nugeibusios rožės ir mimozos! Tos kvaišos bėga į turgų vos auštant, kad tik gautų pigesnių. Tiek dėmesio, nevertai šeimininkei, mieloji Solanž, šitiek rožių tokiu metu, kai ponas daromas nusikaltėliu! Nes... Solanž, aš dar kartą įrodysiu tau ir tavo seseriai, kad jumis pasitikiu! Kadangi nebeturiu vilties. Šį kartą ponas rimtai įkalintas. (*Solanž jai padeda nusivilkti peleriną*) Įkalintas, Solanž! Į-ka-lin-tas! Ir dar tokiomis pragariškomis aplinkybėmis! Na, ką tu pasakysi? O tavo ponja įvelta į šlykščiausią ir kvailiausią istoriją. Ponas miega ant šiaudų, o jūs man čia darote altorių.

SOLANŽ. Ponja, savimi taip negalima nesirūpinti. Kalėjimai dabar nebe tie kaip Revoliucijos laikais...

PONIA. Kalėjimuose nebėra šlapių šiaudų – tiek aš žinau. Bet šitai man netrukdo įsivaizduoti baisias pono kančias. Kalėjimai pilni pavojingiausių nusikaltėlių, o ponas, tas jautrumo įsikūnijimas, turi būti drauge su jais! Stačiai mirštu iš gėdos. Jis bando išsiaiškinti, kuo yra nusikaltęs, o aš vaikštinėju po šitą gėlyną, po šitą paunksmę, nevilties kupina širdimi. Visai sugniuždyta.

SOLANŽ. Jūsų rankos kaip ledas.

PONIA. Aš sugniuždyta. Ir visada, kai čia pareisiu, mano širdis smarkiai daužysis, kol vieną gražią dieną krisiu negyva po tom jūsų gėlėm. Juk rengiate man kapą, jau kelinta diena į mano kambarį glėbiais velkate gėles it laidotuvėms. Aš labai sušalau, bet dabar nedrįsčiau skųstis. Visą vakarą slankiojau koridoriais. Prisižiūrėjau ledinių žmonių, marmurinių veidų, vaškinių galvų, bet pavyko pamatyt ir poną. O, labai iš

tolo. Daviau jam ženklą, pakrutindama pirštų galiukus. Vos, vos. Jaučiausi kalta. Ir mačiau, kaip jis nuėjo, lydimas dviejų žandarų.

SOLANŽ. Žandarų? Argi, ponai? Gal sargybinių?

PONIA. Tu geriau išmanai tuos dalykus, apie kuriuos aš neturiu supratimo. Bet tie žandarai ar sargybiniai nusivedė poną. Aš ką tik iš teisėjo žmonos... Kler!

SOLANŽ. Ji verda poniai arbatą.

PONIA. Tegu paskuba! Atleisk, mieloji Solanž. Atleisk. Man gėda reikalauti liepžiedžių arbatos, kai ponas toks vienišas, alkanas, be tabako, be nieko. Žmonės visai nesupranta, kas yra kalėjimas. Jiems trūksta vaizduotės, o aš jos turiu perdaug. Visos mano kančios – per tą įsijautrinimą. Nežmoniškos, siaubingos kančios. Judviems, Kler, bepigiu, jūs vienos pasaulyje. Užtat nuo kokių nelaimių gelbsti jūsų kuklus gyvenimas!

SOLANŽ. Greit paaiškės, kad ponas nekaltas.

PONIA. Jis ir nekaltas! Nekaltas! Pagaliau ar jis kaltas ar ne – aš jo vis tiek nepaliksiu. Štai kada sužinai, kas yra meilė! Ponas nėra kaltas, bet jeigu ir būtų, tapčiau jo bendrininke. Lydėčiau jį į Gvianą, į patį Sibirą. Žinau, kad jis išsisuks, bet ši kvaila istorija man leido įsitikinti savo ištikimybe. Tas įvykis, užuot išskyręs, mus dar tvirčiau sujungia. Man regis, aš dar laimingesnė. Neapsakomai laiminga! Nors ponas nekaltas, o jeigu ir būtų kaltas, su kokiu džiaugsmu aš sutikčiau nešti jo kryžių! Iš etapo į etapą, iš kalėjimo į kalėjimą, net į katorgą lydėčiau jį, kad ir pėsčia. Į katorgą, į pačią katorgą, Solanž! Noriu rūkyti. Duok cigaretę!

SOLANŽ. Neleistų. Banditų lydėti negali nei žmonos, nei seserys, nei motinos.

PONIA. Banditų! Kaip tu drįsti, mergužele! Iš kur žinai? Nuteistasis jau ne banditas. O aš ir nepaisyčiau draudimų. Griebčiausi visokių gudrybių, visko, kas tik įmanoma, Solanž.

SOLANŽ. Ponia drąsi.

PONIA. Tu manęs dar nepažįsti. Iki šiol judvi matėte globos ir švelnumo apsuptą moterį, kuriai terūpėjo žolių nuovirai ir nėriniai. Bet aš jau senokai atsisakiau tų savo užgaidų. Esu tvirta ir pasiryžusi kovoti. Žinoma, ponui ešafotas negresia. Bet gerai, kad aš pasirengusi ir tam. Man reikia to dvasinio pakilimo, kad sujudintų mano mintis. Šitaip viską aiškiau matysiu. Ir gal tada atsikratysiu to nerimo, kuris apniko mane nuo pat ryto. Ir atspėsiu, kas gi toji velniška policija, turinti paslaptinių šnipų mano namuose.

SOLANŽ. Nereikia taip jaudintis. Žinau, išteisindavo dar sunkesniais atvejais. Pavyzdžiui, Ekse prie Provanso...

PONIA. Sunkesniais atvejais? O ką tu žinai apie jo atvejį?

SOLANŽ. Aš? Nieko. Tik tiek, kiek girdėjau iš ponios. Manau, kad tai gal visai nepavojinga byla...

PONIA. Nusišnekėjai. Ką tu žinai apie išteisinimus? Gal vaikščioji po teismus?

SOLANŽ. Skaitau teismo aprašymus. Aš prisiminiu žmogų, kuris buvo sunkiau nusikaltęs. Pagaliau...

PONIA. Pono atvejis neturi sau lygių. Jį kaltina už idiotiškas vagystes. Na kaip tau patinka? Už vagystes! Idiotiškas! Idiotiškas, kaip ir tie anoniminiai skundai, per kuriuos jį areštavo.

SOLANŽ. Poniai metas ilsėtis.

PONIA. Aš nesu pavargus. Nelaikykite manęs bejėge. Nuo šios dienos jau nebesu toji šeimininkė, kuri klausys patarimų ir skatinimų tingėti. Manęs nereikia gailėtis. Nepakęščiau jūsų dejonių. Mane erzina, slegia tas jūsų meilumas. Jis niekad nebuvo nuoširdus. Ir šitos gėlės, skirtos anaipol ne vestuvėms. Betrūksta, kad užkurtumėt ugnį man sušilti. O jo kamera ar kūrenama?

SOLANŽ. Ne, nekūrenama. O jeigu ponia norite pasakyti, kad mums trūksta santūrumo...

PONIA. Nieko panašaus aš nenoriu pasakyti.

SOLANŽ. Gal ponia norėtų pažvelgti į šios dienos sąskaitas?

PONIA. To dar betrūko! Kalbi nesąmones! Negi manai, kad į mano galvą dar tilps skaičiai? Ar jau mane taip niekini, kad pamiršai mandagumą ir taktą? Kalbėti apie skaičius, sąskaitų knygas, virtuvės receptus, pareigas ir pareigėles, kai aš tetrokštu likti viena su savo širdgėla! O gal dar sukvisi tiekėjus!

SOLANŽ. Mes atjaučiame ponios sielvartą.

PONIA. Nemanokit, kad noriu juodų apmušalų namuose, ir vis dėlto...

SOLANŽ (*kabindama kailinę peleriną*). Pamušalas praplyšęs. Rytoj nunešiu susiūti.

PONIA. Kaip nori. Gali nesivarginti. Ne puoštis dabar man rūpi. Be to, esu jau sena moteris. Solanž, juk aš jau sena moteris, ar ne?

SOLANŽ. Vėl juodos mintys.

PONIA. Mano mintys gedulingos, nesistebėk. Kaip galėčiau rūpintis savo tualetais ir kailiais, kai ponas kalėjime? O jeigu namai jums atrodo per daug liūdni...

SOLANŽ. Ak, ponia...

PONIA. Sutinku, jums nėra jokios prasmės kartu gedėti.

SOLANŽ. Tiek mums gero padarėt, mes jūsų niekad neapleisime, ponia.

PONIA. Žinau, Solanž. Ar buvote labai nelaimingos?

SOLANŽ. O!..

PONIA. Jūs man tarytum dukros. Su jumis mano gyvenimas nebus toks liūdnas. Išvažiuosim į kaimą. Galėsite auginti gėles. Tik jūs nemėgstate linksmintis. Esat jaunos, bet niekada nesijuokiate. Kaime jums bus gera. Aš jus lepinsiu. O paskui judviem paliksiu visa, ką turiu. Beje, ko jums dar trūksta? Su mano dėvėtomis suknelėmis jūs atrodysite kaip princesės. O, mano suknelės... *(Eina prie spintos, apžiūrinėja savo sukneles)* Kam jos dabar? Atsižadu elegantiško gyvenimo.

Įeina Kler su liepžiedžių arbata.

KLER. Liepžiedžių arbata.

PONIA. Sudie, pokyliai, vakarai, teatrui. Dabar visa tai bus jūsų.

KLER *(sausai)*. Pasilikite tualetus sau, ponია.

PONIA *(pašoka)*. Ką?

KLER *(ramiai)*. Ir įsigykite, ponია, naujų, dar gražesnių.

PONIA. Argi dabar pritinka bėgioti pas siuvėjus? Aš ką tik aiškinau tavo seseriai: man reikia tik tamsių rūbų vizitams... Bet...

KLER. Ponია būsite labai elegantiška. Sielvartas suteiks naujų galimybių.

PONIA. Ką sakai? Žinoma, tu savaip teisi. Aš ir toliau puošiuosi dėl pono. Bet reikės ką nors sugalvoti pono tremties gedului. Šitie rūbai turės būti prabangesni, negu jam iš tiesų mirus. Pasirūpinsiu naujų, dar gražesnių tualetų. O jūs man padėsite, nešiodamos senąsias mano sukneles. Tomis dovanomis aš gal pelnysiu malonę ponui. Juk niekad nieko nežinau.

KLER. Bet, ponია...

SOLANŽ. Jūsų arbata, ponia.

PONIA. Padėk čia. Netrukus išgersiu. Jums atiteks mano suknelės. Atiduodu viską.

KLER. Mes niekad nepajėgsime prilygti poniai. Kad ponia žinotų, kaip atsargiai liečiamės prie jos rūbų! Ponios spinta mums tartum švenčiausios mergelės koplyčia. Kai ją atidarom...

SOLANŽ (*sausai*). Arbata atauš.

KLER. Kai atidarome jos abejas duris, mums kaip šventė. Vos akies krašteliu pažvelgiam į suknelės, kitkam juk neturime teisės. Ponios spinta – šventenybė. Tai jos didžioji drabužių saugykla!

SOLANŽ. Tik varginate ponią savo plepalais.

PONIA. Viskas baigta. (*Glosto raudonąją aksomo suknelę*) Mano puikioji „Kerėtoja“. Visų gražioji. Vargšė gražuolė. Patsai Lanvenas modeliavo. Specialiai man. Imkit, atiduodu. Dovanoju tau, Kler. (*Atiduoda suknelę Kler ir vėl rausiasi spintoje*).

KLER. Oi! Ponia man ją dovanojate iš tikrųjų?

PONIA (*maloniai šypsosi*). O kaipgi. Juk sakiau.

SOLANŽ. Ponia, jūs per gera. (*Kler*) Turėsite atsidėkoti poniai. Jau kuris laikas žavitės ta suknele.

KLER. Aš niekada neišdrįsiu jos apsivilkti. Tokia graži.

PONIA. Galėsi persisiūti. Šleifo medžiagos užteks rankovėms. Ji bus gana šilta. Jums, matau, patinka storos medžiagos. Ką galėčiau padovanoti tau, Solanž? Aš tau dovanosiu... savo lapių kailinius. Štai! (*Ima kailinius ir padeda ant fotelio*)

KLER. Oi! Paradinis manto!

PONIA. Kodėl „paradinis“?

SOLANŽ. Kler nori pasakyti, kad ponia jį vilki retomis progomis.

PONIA. Nebūtinai. Štai judviem sekasi – gaunate suknelių. O man prireikus tenka jas pirkti. Ir dabar užsisakysiu, bet dar prabangesnių, kad gedulas dėl pono būtų kuo įspūdingesnis.

KLER. Ponia tokia graži!

PONIA. Ne, ne, nedėkokit. Juk taip malonu suteikti laimės aplinkiniams. Aš tik ir svajoju daryti gera. Bet kas turėtų būti tas piktavališkas, kuris mane baudžia! Ir už ką? Atrodė, gyvenu tokioj užuovėjoj, šitaip patikimai jūsų ir pono globojama. Deja, ir toji draugų sąjunga negali apginti nuo nevilties! Aš praradau viltį. Tie laiškai! Laiškai, apie kuriuos aš tik viena žinojau. Solanž?

SOLANŽ (*musilenkdama seseriai*). Klausau, ponia.

PONIA (*neslėpdama nustebimo*). Oho! Tu lenkiesi Kler? Kaip juokinga! Nemaniau, kad jūs taip linkusios juokauti.

KLER. Arbata, ponia.

PONIA. Solanž, aš norėjau tave paklausti... Palaukit, o kas lietė sekretero rakta?.. Paklausti tavo nuomonės. Kas galėjo siuntinėti tuos anoniminius laiškus? Neįsivaizduoji, žinoma. Judvi apstulbintos, kaip ir aš. Bet viskas paaiškės, brangutės. Ponas atskleis tą paslaptį. Aš pareikalausiu, kad ištirtų rašyseną ir išaiškintų, kas padarė šią avantiūrą. Ragelis... Kas nuėmė ragelį ir kodėl? Ar kas nors skambino?

Pauzė.

KLER. Tai aš. Kai ponas...

PONIA. Ponas? Koks ponas? (Kler tyli) Na?

SOLANŽ. Kai ponas skambino.

PONIA. Ką tu sakai? Iš kalėjimo? Ponas skambino iš kalėjimo?

KLER. Mes norėjome poniai padaryti staigmeną.

SOLANŽ. Poną laikinai paleido.

KLER. Jis laukia ponios „Bilboke“.

SOLANŽ. O, jei ponia žinotų!

KLER. Ponia mums niekad neatleis.

PONIA (*atsistodama*). Ir jūs nieko nesakėt! Taksi, Solanž, greičiau, greičiau taksi. Bėk. Greičiau, greičiau! (*Stumia Solanž iš kambario*) Kailinius! Paskubėk! Jūs pakvaišot. O gal aš einu iš proto? (*Apsivelka kailinį manto. Kler*) Ar seniai skambino?

KLER (*nesavu balsu*). Penkios minutės prieš jums sugrįžtant.

PONIA. Betgi reikėjo man pasakyti! Ir tie liepžiedžiai ataušo. Ir Solanž, matyt, jau nesulauksim! Oi! Ir ką jis kalbėjo?

KLER. Aš jau sakiau. Jis buvo toks ramus.

PONIA. Ak, jis visada ramus. Net mirties nuosprendis jo nesujaudintų. Stipri asmenybė. Daugiau nieko nesakė?

KLER. Nieko. Tiktai, kad teisėjas jį paleido.

PONIA. Kaip galima iš Teisingumo rūmų išeit vidurnaktį? Teisėjai taip vėlai dirba?

KLER. Kartais dirba ir daug vėliau.

PONIA. Daug vėliau? O iš kur tu žinai?

KLER. Žinau. Skaitau „Detektyvą“.

PONIA (*nustebusi*). Štai kaip! Žiūrėk, kaip įdomu! Tu iš tiesų keista mergaitė, Kler. (*Žvilgteli į rankinį laikrodėlį*) Galėtų paskubėti. (*Ilga pauzė.*) Tai neužmiršk pataisyti manto pamušalo.

KLER. Rytoj nunešiu siuvėjui.

PONIA. O sąskaitos? Šios dienos sąskaitos. Dabar turiu laiko. Parodyk man jas.

KLER. Solanž jas tvarko.

PONIA. Teisybė. Man visai galva apsisuko, juk rytoj galėsiu. (*Žiūri į Kler*) Prieik arčiau! Prieik! Tu juk... išsidažius! (*Juokiasi*) Kler, betgi tu dažais!

KLER (*gerokai sumišusi*). Ponia...

PONIA. Oi, nemeluok! Ir gerai darai! Dabinkis, mergužele, dabinkis. Tiktai kieno garbei, prisipažink.

KLER. Truputėlį pudros...

PONIA. Ne pudros, o dažų. Tai „rožiniai pelenai“, seni dažai, man jų nebereikia. Ir gerai darai. Tu dar jauna, gražinkis, dukrele. Prisižiūrėk. (*Isega jai į plaukus gėlę, paskui vėl žiūri į laikrodėlį*) Kur ji dingo? Jau vidurnaktis, o vis dar negrižta.

KLER. Sunku rasti taksi. Matyt, reikėjo bėgti iki stotelės.

PONIA. Tu manai? Visai praradau laiko nuovoką. Apkvaitau iš laimės, kad ponas skambino, kad laisvas, ir dar tokiu metu!

KLER. Prašom sėst, ponia. Einu pašildysiu liepžiedžių arbatą.

PONIA. Ne, ne, aš nenoriu gerti. Šiąnakt mes gersime šampaną. Ir negrįšime namo.

KLER. Gal truputėlį arbatos...

PONIA (*juokdamasi*). Aš ir taip jau susinervinusi.

KLER. Iš tikrųjų.

PONIA. Judvi mūsų nelaukite, jokių būdu. Nedelsdamos eikite miegoti. (*Staiga pamato žadintuvą*) Tai... žadintuvas? O kaip jis čia atsirado? Iš kur?

KLER (*labai sumišusi*). Žadintuvas? Iš virtuvės.

PONIA. Taip? Pirmąkart matau.

KLER (*paima žadintuvą*). Jis visada stovėjo ant etažerės.

PONIA (*šypsosi*). Teisybė. Aš retai ten užsuku. Jūs ten kaip namie. Tai jūsų valdos. Jūs ten valdovės. Tik įdomu, kodėl jį čia atnešėt.

KLER. Tai Solanž, kai tvarkėsi... Ji niekad nepasitiki sieniniu laikrodžiu.

PONIA (*šypsosi*). Tikras stropumo įsikūnijimas. Turiu geriausias tarnaites pasaulyje.

KLER. Mes dieviname jus, ponia.

PONIA (*eina prie lango*). Ir ne be reikalo. Tiek jums esu padariusi! (*Išeina*)

KLER (*viena, karčiai*). Ponia mus rengė lyg princeses. Ponia rūpinosi Kler ar Solanž, juk visada mudvi painiojo. Ponia apgaubė mus gerumu. Nedraudė abiemis kartu gyventi. Dovanodavo visokias jai nebetinkamų niekučių. Leido sekmadieniais lankyti mišias ir melstis šalia jos klauptų.

PONIA. Klausyk! Klausyk!

KLER. Ji priima šventintą vandenį iš mūsų rankų ir kartais pati jo pasiūlo ant pirštinės kraštelio.

PONIA. Taksi atvažiavo, taip? Ką tu sakai?

KLER (*tvirtai*). Aš vardijau jūsų gerus darbus, poniam.

PONIA (*įeina šypsodamasi*). Kiek pagarbos, kiek pagarbos... ir aplaidumo. (*Perbraukia ranka per baldus*) Užkraunate viską rožėmis, o baldų nenuvalote.

KLER. Ponia nepatenkinta mūsų darbu?

PONIA. Tačiau labai laiminga, Kler. Einu!

KLER. Išgerkit poniam liepžiedžių, nors ir ataušusių.

PONIA (*juokdamasi pasilenkia prie jos*). Nori nužudyti mane tais savo liepžiedžiais, gėlėmis ir patarimais? Šį vakarą...

KLER (*maldaujamai*). Nors gurkšnelį...

PONIA. Šįvakar aš gersiu šampaną. (*Eina link padėklo su arbata. Kler taip pat ima iš lėto artintis*) Liepžiedžių arbata puodelyje iš šventinio servizo! Kas per išskilmės!

KLER. Ponia...

PONIA. Ponia dingsta. Ir išsineškite tas gėles! (*Išeina trinkteldama durimis*)

KLER (*likusi viena*). Ponia gera! Ponia graži! Ponia švelni! O mes nesame nedėkingos ir kiekvieną vakarą savo mansardoje meldžiamės už ponią, kaip jos maloniai liepta. Niekados nekeliame balso ir ponios akivaizdoje nedirštame viena kitos tujinti. Ponia mus žudo švelnumu! Gerumu ji mus nuodija. Nes ponia gera! Ponia graži! Ponia švelni! Kas sekmadienį ji mums leidžia maudytis, ir dar savo vonioje. Kartais duoda saldainiukų. Užverčia mus suvytusiomis gėlėmis. Ponia mums verda vaistažoles. Ponia mums pasakoja apie poną, norėdama sukelti pavydą. Nes ponia gera! Ponia graži! Ponia švelni!

SOLANŽ. Ji negėrė? Be abejonės. Tik to reikėjo ir laukti. Gražiai padirbėjai.

KLER. Būtum atsidūrusi mano vietoj.

SOLANŽ. Gali iš manęs tyčiotis. Ponia paspruko. Ponia nuo mūsų paspruko, Kler! Ir kaip tu galėjai leisti? Pasimatys su ponu ir viską išsiaiškins. Mes žuvusios.

KLER. Nepriekaištauk. Subėriau gardenalį į arbatą, bet ji nepanoro gerti. Ar aš kalta...

SOLANŽ. Kaip visada!

KLER. Argi aš kalta, kad tau kirbino liežuvį pasakyti, jog ponas išėjo iš kalėjimo?

SOLANŽ. Tai tavo liežuvis pradėjo...

KLER. O tavasis užbaigė.

SOLANŽ. Dariau, ką galėjau. Žodžiai patys išsprūdo...Ak, nepulk manęs. Dariau viską, kad tiktai pavyktų. Kad tau užtektų laiko, pamažu leidausi laiptais, ėjau nuošaliausiomis gatvėmis, bet taksi buvo kiekviename žingsnyje. Aš juk negalėjau nuo jų pabėgti. Ir sustabdžiau vieną beveik nesąmoningai. Aš tempiau laiką, o tu viską pražudei. Paleidai ponią iš rankų. Mums dabar nieko nelieka, tiktai bėgti. Susirinkim savo daiktus... Gelbėkimės...

KLER. Visos gudrybės šuniui ant uodegos. kažkas mudvi prakeikė.

SOLANŽ. Prakeikė! Ką čia paistai!

KLER. Tu žinai, ką noriu pasakyti. Puikiai žinai, jog daiktai mūsų atsižada.

SOLANŽ. Manai, mes rūpime tiems daiktams?

KLER. O kaipgi! Jie mus išduoda. Matyt, labai prasikaltome, jeigu jie mus taip įnirtingai kaltina. Gali suprasti jau vien iš to, kad viską išdavė poniai. Pirma telefonas, o paskui mūsų lūpos mus išdavė. Tavęs nebuvo tada, kai ponias viską aptiko. O aš mačiau, kaip ji nedvejodama eina prie visų paslapčių. Ji dar nieko neatskleidė, bet netrukus atskleis.

SOLANŽ. Ir tu jai leidai išvažiuoti!

KLER. Aš mačiau, Solanž, kaip ji aptiko žadintuvą, kurį pamiršome padėti į vietą virtuvėje, aptiko pudrą ant tualetinio staliuko, aptiko skaistalų žymes ant mano skruostų, aptiko, kad mes skaitėme „Detektyvą“. Ji be atvangos viską kėlė aikštėn, o man vienai reikėjo atlaikyti tuos smūgius, vienai matyti, kaip mes žūstame.

SOLANŽ. Reikia bėgti. Paimkim savo daiktus. Greičiau, greičiau, Kler. Į traukinį ar į laivą...

KLER. Kur bėgti? Pas ką? Neturiu jėgų, net lagamino nepanešiu.

SOLANŽ. Bėgam. Bet kur. Pas bet ką.

KLER. Kur dingsim? Kaip gyvensim? Mes juk nieko neturim`!

SOLANŽ (*dairosi aplinkui*). Kler, griebkim... griebkim...

KLER. Pinigus? Aš neleisiu! Mes ne kokios vagilės. Policija mus tuojau suras. Ir pinigai išduos. Mačiau, kaip daiktai vienas po kito mus išduoda, ir dabar jų bijau. Menkiausia klaida mus pražudys.

SOLANŽ. Velniop! Tegu viskas eina velniop. Reikia surasti būdą, kaip pabėgti.

KLER. Pražuvom... Jau per vėlu.

SOLANŽ. Ar neįsivaizduoji, kaip mes ištersime tą baimę? Rytoj jiedu sugriš. Sužinos, kas rašė laiškus. Viską sužinos! Tu nematei, kaip ji švytėjo. Kaip žengė laiptais, žengė tarytum nugalėtoja! Kokia buvo šlykščiai laiminga! Visas jos džiaugsmas – tai mūsų gėda. Jos triumfas – tai mūsų gėdos raudonis! Jos suknelė – tai mūsų gėdos raudonis! Jos kailiniai... Ak, ji pasiėmė kailinius!

KLER. Aš tokia pavargusi!

SOLANŽ. Pats laikas dejuoti. Pats tinkamiausias metas rodyti subtilumą.

KLER. Klaikiai pavargusi!

SOLANŽ. Jeigu ponია yra nekalta, aišku, kaltos tarnaitės. Kaip paprasta būti nekaltai, ponია! Bet jeigu aš būčiau turėjusi įvydyti jums bausmę, prisiekiu, būčiau ją ir įvykdžiusi.

KLER. Bet, Solanž...

SOLANŽ. Būčiau pražiodinusi jums gerklę ir jėga supylusi tą užnuodytą arbatą, tuos liepžiedžius, kurių drįsote negerti! Jūs atsisakote numirti, o aš buvau pasiryžusi jus maldauti ant kelių, sudėjusi rankas, bučiuodama jūsų suknelę!

KLER. Nebuvo taip lengva įvykdyti ligi galo!

SOLANŽ. Jums taip atrodo? Aš būčiau apkartinusi jums gyvenimą. Ir privertusi jus maldauti mane nuodų, kurių būčiau gal ir nedavusi. Vienaip ar kitaip jūsų gyvenimą padaryčiau nepakeliamą.

KLER. Kler ar Solanž, jūs mane erzinat, nes aš jus painioju, Kler ar Solanž, jūs mane erzinate ir pykdote. Tai jūs klatos dėl visų mūsų nelaimių.

SOLANŽ. Pakartokite.

Veidu į publiką ji apsirengia baltą suknelę virš savo trumputės juodos suknelės.

KLER. Aš jus kaltinu baisiausiu nusikaltimu.

SOLANŽ. Jūs beprotė arba girta! Mes nepadarėm jokio nusikaltimo, Kler, aš tau draudžiu mus kuo nors kaltinti.

KLER. Mes jį sugalvosim, nes... Jūs norėjote mane įžeisti! Nesivaržykite, spjaukite į veidą! Drabstykit mane purvais ir mėšlu.

SOLANŽ. Jūs graži.

KLER. Pradėkit užgaulioti.

SOLANŽ. Jūs graži.

KLER. Nereikia. Nereikia tų preliudijų. Įžeidinėkit!

SOLANŽ. Jūs mane žavite. Niekada neišdrįsiu...

KLER. Sakiau, užgauliokit. Nemanykite, jog apsivilkau šitą suknelę, norėdama išgirsti odes apie mano grožį. Aš laikiu neapykantos, įžeidimų, spjūvių!

SOLANŽ. Padėkite man.

KLER. Nekenčiu tarnų. Nekenčiu šitos bjaurios ir niekingos veislės. Tarnai – ne žmonės. Jie painiojasi po kojom. Kaip išgaros sklinda po mūsų kambarius, mūsų koridorius, skverbiasi, lenda mums į burną, pykina. Aš jus išvemsiu. (*Solanž nori eiti prie lango*) Būk čia.

SOLANŽ. Tuoju įsivažiuosiu. Tuoju.

KLER. Žinau, be jų neapsieisi, kaip be duobkasių, šiukšlininkų, policininkų. Ir vis tiek jų padermė dvokia.

SOLANŽ. Tęskite, tęskite.

KLER. Jūsų veiduose siaubas ir graužatis, jūsų alkūnės nuzulintos, palaidinės išėjusios iš mados, jūsų kūnus dengia mūsų išdėvos. Esate mūsų kreivi veidrodžiai, mūsų apsauginiai vožtuvai, mūsų gėda, mūsų atmatos...

SOLANŽ. Toliau, toliau.

KLER. Aš jau nebegaliu, dabar tu, prašau. Jūs... jūs... O viešpatie, esu tuščia, neberandu žodžio. Baigėsi mano užgauliojimai. Kler, jūs mane išsekint.

SOLANŽ. Leiskit mane. Kalbėsime visiems. Tegu žmonės puola prie langų, tepamano mus, teišgirsta.

Atidaro balkono duris, bet Kler ją įtraukia atgal į vidų.

KLER. Mus gali pamatyti iš gretimo namo.

SOLANŽ (*jau iš balkono*). To ir noriu. Puiku. Vėjas mane svaigina.

KLER. Solanž, Solanž! Eikš pas mane, sugrįžk!

SOLANŽ. Aš ten, kur reikia. Ir viską žinau. Ponia mokėjo vilioti kaip balandėlė, turėjo meilužių, turėjo savo pienininką...

KLER. Solanž...

SOLANŽ. Ššt! Savo ankstyvąjį pienininką, aušros skelbėją, nuostabų žadintoją, savo išblyškusį žavingą valdovą. Ir viskas baigta. Puotos nebus.

KLER. Ką ten veiki?

SOLANŽ (*iškilmingai*). Dedu tašką. Klaupkis!

KLER. Solanž...

SOLANŽ. Ant kelių!

KLER. Per toli eini!

SOLANŽ. Klaupkis! Aš jau žinau, kas man lemta.

KLER. Jūs mane nužudysit!

SOLANŽ (*eidama prie jos*). Tikiuosi. Iš nevilties aš nebesivaldau. Galiu bet ką padaryti. Ak, mes prakeiktos!

KLER. Nekalbėk!

SOLANŽ. Jums dabar nebereikės daryti nusikaltimo.

KLER. Solanž!

SOLANŽ. Nė iš vietos! Klausykite, ponija. Jūs leidot jai pasprukti. Jūs! Ak, kaip gaila, jog aš negalėsiu jai išlieti visos savo neapykantos! Negalėsiu jai pakartoti visų mudviejų grimasų. O tu ją paleidai – tu, baile, tu, žiople. Dabar ji maukia šampaną! Nejudėkit! Nė iš vietos! Mirtis jau tyko mūsų!

KLER. Leisk mane.

SOLANŽ. Nė iš vietos. Gal, ponია, mudvi įsidrąsindime ir sugalvosime, kaip vienu mostu išvaduoti mano seserį ir nusiųsti mane į mirtį.

KLER. Ką tu rengiesi daryti? Kuo viskas baigsis?

SOLANŽ. Prašau tave, Kler, atsakyk.

KLER. Pakaks, Solanž. Nebegaliu. Atstok nuo manęs.

SOLANŽ. Toliau aš pati viena, brangute. Nejudėkit. Ir kaip galėjo ponია ištrūkti, kai jūs turėjote tokią puikią priemonę? (*Eidama prie Kler*) O dabar aš noriu susidoroti su ta baile.

KLER. Solanž! Solanž! Gelbėkit!

SOLANŽ. Šaukite, kiek norit! Tai paskutinis jūsų riksmas, ponია! (*Stumia Kler, toji suklumpa kampe*) Pagaliau! Ponია mirė, parpuolė ant grindų... pasmaugta virtuvinėmis pirštinėmis. Ponია gali sau likti kaip buvus! Ponია gali mane vadinti panele Solanž. Kaip tik dėl to, ką padariau. Ponია ir ponas mane vadins panele Solanž Lamersje... Poniai reikėjo nusivilkti tą juodą suknelę, juokingai atrodo. (*Mėgdžioja ponios balsą*) Ir štai dabar gedėsiu savo kambarinės. Prie kapinių vartų visi kvartalo tarnai žygiuoja pro mane, tarytum būčiau iš jos šeimos. Aš juk dažnai ir norėdavau, kad ji būtų mūsų šeimos narė. Mirtis užbaigs tuos žaidimus. O, ponია... aš prilygau jums ir žengiu pakelta galva... (*Juokiasi*) Ne, ponas inspektorium, ne... Jūs taip ir nesužinosit, ką aš padariau. Nieko, ką mes padarėme abi su šita mirusiaja... Suknelės? O, tegu jos lieka poniai. Man ir seseriai pakako savų – tų, kuriomis apsirengdavome naktį, kai niekas nematydavo. Dabar dėviu savąja ir esu jums lygi. Vilkiu raudoną nusikaltėlės rūbą. Aš prajuokinau poną, priverčiau jį šypsotis? Jam atrodo, kad aš sukvailiojau. Jis mano, jog kambarinėms turėtų užtekti skonio nesisavint ponios manierų. Jis man atleidžia, iš tikrųjų? Jis stačiai gerumo įsikūnijimas. Nori drauge kovoti už kilnumą? Bet mano kovos būdai gruboki... Pagaliau ponია išvydo, kad aš viena? Taip, dabar aš vieniša. Siaubingai vieniša. Galiu su jumis kalbėti žiauriai, bet galiu būt gera. Ponია

atsikratys savo baimės, visai atsikratys. Tarp gėlių, kvapų, suknelių. Su ta balta suknele, kuria buvo pasipuošus Operos pokylyje, ta baltą suknele, nuo kurios visad atkalbinėju. Ir su savo papuošalais, savo meilužiais. O aš turiu tik seserį. Taip, aš drįstu kalbėti, drįstu, ponias. Aš viską galiu. Ir kas, kas priverstų mane nutilti? Kam užtektų drąsos pavadinti mane dukrele? Aš tarnavau. Nieko kito – tik tarnavau. Šypsojasi ponias. Lanksčiausi, klodama lovą, lanksčiausi, plaudama grindis, lanksčiausi, skusdama bulves, lanksčiausi, klausydama už durų, prikišusi ausį prie rakto skylutės. Bet dabar aš stoviu tiesi ir tvirta. Aš smaugikė. Panelė Solanž, toji pati, kuri pasmaugė seserį. Man jau nutilti? Ponia iš tikrųjų švelni... Bet man gaila ponios. Gaila ponios baltumo, jos atlasinės odos, jos mažų ausyčių, jos mažų rankučių... Aš esu giedanti višta ir žinau, kas manęs laukia. Aš jau policijos nuosavybė. Kler? Ji iš tiesų labai, labai mylėjo poniją. Ne, ponas inspektorius, aš nieko kitiems neaiškinsiu, tai liečia tik mus... Taip, mano mažyte, tai mūsų naktis – mudviejų! *(Nemokšiška užsirūko cigaretę, kosti nuo dūmų)* Nei jūs, nei kas kitas, nesužinos nieko daugiau, vien tai, jog Solanž šįkart padarė viską iki galo. Jūs regite ją su raudonais drabužiais. Ji išeina.

Solanž atidaro balkono duris ir išeina į balkoną. Ji kalba nusigrėžusi nuo publikos, žiūrėdama į tamsą. Lengvas vėjelis judina užuolaidas.

Išeina. Leidžiasi paradiniais laiptais, ją veda policininkai. Eikite į balkoną pažiūrėti, kaip ji žengia tarp juodai apsirengusių gedinčiųjų. Vidurdienis. Ji nešasi devynių svarų žvakę. Iš paskos eina budelis ir šnabžda į ausį meilės žodžius. Budelis mane lydi, Kler, budelis! *(Juokiasi)* Viso kvartalo tarnaičių ir tarnų procesija lydės Kler į paskutinio poilsio vietą. *(Žiūri lauko pusėn)* Neša vainikus, gėles, bažnytines vėliavas, skamba gedulo varpai. Kokios prašmatnios laidotuvės! Gražu, ar ne? Priekyje metrdoteliai, šiandien jų frakai be šilko atlapų. Jie neša vainikus. Įkandin kelionės tarnai, liokajai trumpomis kelnėmis ir baltomis kojineis. Jie irgi neša vainikus. Toliau eina kamerdineriai, paskui kambarinės, jie neša mūsų gildijos vėliavas. Eina durininkai ir dangaus pasiuntiniai. O aš visų prieky. Budelis niūniuoja man lopšinę. Girdėti sveikinimo šūksniai. Aš išblyškusi, aš tuojau mirsiu! *(Sugrįžta į kambarį)* Kiek gėlių! Kokias gražias jai surengė laidotuves, tiesa? O Kler, mano vargšele Kler! *(Pradedama kūkčioti, susmunka į fotelį. Pakyla)* Neverta, ponias, aš jau policijos rankose. Ji vienintelė mane supranta. Ji taip pat iš prakeiktųjų pasaulio.

*Kler stovi, atsirėmusi šalia durų, vedančių į virtuvę, ir klausosi sesers,
kuri jos dabar nemato.*

Dabar mes esame panelė Solanž Lamersjė. Moteriškė Lamersjė. Lamersjė. Garsioji nusikaltėlė. *(Nuvargusi)* Mes žuvusios, Kler.

KLER *(graudžiai, ponios balsu)*. Uždarykite balkoną ir užtraukite užuolaidas. Gerai.

SOLANŽ. Jau vėlu. Visi miega. Užteks.

KLER *(gestu tildo seserį)*. Kler, įpilkite man liepžiedžių arbatos.

SOLANŽ. Bet...

KLER. Sakau, arbatos.

SOLANŽ. Mes mirtinai pavargusios. Reikia liautis. *(Atsisėda į krėslą)*

KLER. O, nieko nebus! Tikėtėtės, brangioji, taip lengvai išsisukti! Per daug paprasta būtų sąmokslauti su vėju ir pasitelkti į bendrus naktį.

SOLANŽ. Bet...

KLER. Nesiginčyk. Paskutinės minutės bus mano. Solanž, aš liksiu tavyje.

SOLANŽ. Nereikia! Ne! Tu pamišai. Mes išvažiuosim! Greičiau, Kler. Mes čia nepasiliksim. Namai užnuodyti.

KLER. Pasilik.

SOLANŽ. Argi nematai, kokia aš pavargusi! Kokia išblyškusi!

KLER. Tu bailė. Klausyk manęs. Mes jau prie pat krašto, Solanž, ir reikia eit iki galo. Tu viena turėsi prisiimti mudviejų našą. Reikės daug jėgų. Niekas nežinos, kad aš paslapčia tave lydžiu į katorgą. Ir, svarbiausia, kai tave nuteis, nepamiršk, jog nešiojiesi mane savyje. Kaip brangenybę. Mes būsime gražios, laisvos ir linksmos. Solanž, mums nevalia gaišti nė akimirkos. Kartok su manim...

SOLANŽ. Kalbėk, tik tyliai.

KLER (*mechaniškai*). Išgerkit, ponია, savo arbatą.

SOLANŽ (*tvirtai*). Ne, nenoriu.

KLER (*griebia seserį už riešų*). Kartok, bjaurybe. Ponia išgers arbatą.

SOLANŽ. Ponia išgers arbatą...

KLER. Nes jau laikas miegoti.

SOLANŽ. Nes jau laikas miegoti.

KLER. O aš budėsiu.

SOLANŽ. O aš budėsiu.

KLER (*atsigula į ponios lovą*). Kartoju. Nepertrauk manęs. Girdi mane? Klausysi manęs? (*Solanž linkteli galva*) Kartoji: arbatą!

SOLANŽ (*dvejodama*). Bet...

KLER. Sakau, arbatą!

SOLANŽ. Bet, ponია...

KLER. Gerai, t3sk.

SOLANŽ. Bet ji ataušo, ponja.

KLER. Vis tiek išgersiu. Duokš.

Solanž atneša padėklą.

Įpylei į brangiausio, gražiausio servizo puodelį...

Ima puoduką ir geria. Solanž stovi veidu į publiką, nejudėdama, sukryžjavusi tarytum surankintas rankas.

PABAIGA